Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Hausenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 77. Braşovŭ, Joi, 7 (19) Aprilie 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Aprilie 1888 st. v. s'au deschisŭ nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe şése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 6 Aprilie st. v. 1888.

Scirile ce ne sosescŭ din Berlinŭ despre starea sănătăţii împĕratului Fridericŭ suntŭ fórte posomorîte. Abia au trecutŭ 5 sĕptĕmânĭ, de când s'a urcatŭ pe tronulŭ Germaniei deşteptândŭ prin ideile liberale şi în adevĕrŭ filantropice, ce le-a proclamatŭ în manifestele sale, simpatiile lumii civilisate.

In totŭ timpulŭ acesta împĕratulŭ Fridericŭ s'a supusŭ cu tótă conscienţiositatea grelei munce de regentŭ şi cu-o eroică abnegaţiune a învinsŭ chiar şi piedeca ce i-a pus'o suferinţa sa grea, care nu-i mai értă sĕ se foloséscă de graiulŭ sĕu, înţelegêndu-se cu miniştrii sĕi în scrisŭ.

Dér neîndurata sórte se pare că nu a reservatŭ acestui nobilŭ împĕratŭ multe ḑile şi suferinţa lui l'a culcatŭ earăşĭ la patŭ, luândŭ dimensiunĭ de totŭ îngrijitóre.

Probabilŭ că emoţiunile ḑilelorŭ din urmă şi amărăciunea, ce i-a causat'o atitudinea unei părţĭ a pressei germane în conflictulŭ cu cancelarulŭ, au contribuitŭ în încâtva a-i irita suferinţa. Cu Bismark s'a împăcatŭ, dér cu sórtea sa tragică nu, şi Germania trebue sĕ se pregătéscă din nou a perde pe unulŭ din cei mai demnĭ şi luminaţĭ monarchĭ, de carĭ a avutŭ vreodată parte.

Intr'unŭ articulŭ de fondŭ „N. fr. Presse" dă espresiune cu cuvinte elocente sentimentelorŭ, ce predomină în aceste momente pe ómenii cugetătorĭ din Germania, scriindŭ între altele:

„Jurŭ împrejurŭ lumea stă înarmată pănă 'n dinţĭ, libertatea popórelorŭ a devenitŭ o poveste, pe care generaţiunea de astăḑĭ n'o mai póte mărturisì; brutalŭ şi interesatŭ, plinŭ de ură şi intolerantŭ păşesce egoismulŭ pe strade, semicultura pĕtrunde la tribună şi la catedră, ca sĕ strice sufletulŭ poporului şi inima junimei. Acesta este aşanumitulŭ realismŭ alŭ ḑilelorŭ nóstre".

„A pune stavilă acestui realismŭ a voitŭ împĕratulŭ Fridericŭ, când s'a suitŭ pe tronulu celui mai putenicŭ imperiu, a'lŭ combate cu idealismulŭ unui conceptŭ despre lume lămuritŭ şi îndreptatŭ spre cea mai înaltă ţintă omenéscă, era cuprinsulŭ programului sĕu de guvernare".

„Dér împĕratulŭ Fridericŭ este unŭ împĕratŭ bolnavŭ, unŭ martirŭ alŭ sceptrului, şi ne'ndurata sórte pare a-lŭ fi alesŭ sĕ fiă şi unŭ martirŭ alŭ acelui mare conceptŭ idealŭ despre lume, care totŭ mai multŭ e strivitŭ de furia spiritului militarŭ, ce înarméză popórele unulŭ în contra celuilaltŭ şi pune bunăstarea lorŭ în vêrfulŭ baionetei".

„Acésta este mai multŭ decâtŭ o tragediă omenéscă, mai multŭ decâtŭ o tragediă a unui domnitorŭ; de ea este legată suferinţa adêncă a unei epoce întregĭ".

„Inaintea ferestrelorŭ odăii, în care împĕratulŭ Fridericŭ zace pe patulŭ de suferinţă, se apléca vechii arborĭ din parculŭ castelului Charlottenburg; pe ramurele lorŭ resarŭ primii germenĭ ai primăverii. Veni-va şi primăvéra şi bórea cea lină va vêjêì érăşĭ prin noulŭ frunḑişŭ. Fi-va óre atuncĭ şi pentru poporulŭ germanŭ primăvéră? Orĭ dóră i-a fostŭ datŭ sĕ revadă numai în mijloculŭ sĕu figura cea mărétă a împĕratului Fridericŭ pentru ca sĕ scie ce póte posede unŭ poporŭ într'unŭ astfelŭ de domnitorŭ şi ce póte pierde în elŭ? Este óre unŭ cântecŭ de adio, ce'lŭ cântă paserile fără nicĭ unŭ presêmţŭ pe arborĭ, pe când naţiunea germană îşĭ acopere faţa jălindŭ şi cuprinsă de îngrijire?"

„Multe i-a datŭ sórtea acestei naţiunĭ, ea a devenitŭ puternică şi mare; dér celŭ ce era sĕ-o facă fericită şi liberă zace bolnavŭ şi lipsitŭ de graiu. Décă fatalitatea îlŭ va răpì poporului sĕu, acesta va deveni mai sĕracŭ cu o speranţă mare, care-i întărea încrederea în pace şi libertate, în resistenţa contra reacţiunei, şi care avea sĕ-i rĕsplătéscă în întru, ce a câştigătŭ cu sângele sĕu în afară. Orele ce trecŭ acuma, suntŭ óre de grea amărăciune şi grije; décă ar fi destulŭ ca dorinţele bune sĕ le schimbe, atuncĭ viéţa împĕratului Fridericŭ ar fi asigurată. Căcĭ palatulŭ sĕu e încunjuratŭ de simpatiile întregei lumĭ."

Din dieta ungară.

In şedinţele dela 2 [14] Aprilie a camerei ungare, deputatulŭ ungurŭ Franz Fenyvessy a interpelatŭ pe ministru-preşedinte Tisza asupra unei scrisorĭ ce a adresat'o dietei ungare ambasadorulŭ germanŭ din Viena, prinţulŭ Enricŭ VII Reuss, şi în care parlamentulŭ germanŭ mulţămesce aceluia pentru condolenţele ce şi-le-a esprimatŭ cu ocasiunea morţii împĕratului Wilhelm. Cuprinsulŭ scrisorei îlŭ comunicase ministrulŭ Tisza camerei, dér altfelŭ de cum l'au publicatŭ după aceea foile din Viena. Fenyvessy găsindŭ că textulŭ scrisórei, cum s'a publicatŭ, atacă dreptulŭ publicŭ alŭ Ungariei, a interpelatŭ pe ministru preşedinte cam astfelŭ:

„Acea scrisóre nu vorbesce de unŭ ministru comunŭ de esterne, ci de unŭ ministru împĕrătescŭ austriacŭ; mai departe nu se vorbesce în ea de parlamentele monarchiei austro-ungare, ci acolo figuréză parlamentulŭ ungarŭ ca şi cum ar fi austriacŭ. Va sĕ ḑică scrisórea, cum s'a comunicatŭ aci, a fostŭ desfigurată. Afacerea merită a fi adusă în vorbă, fiindŭ că avemŭ de-a face cu acelŭ sistemŭ de a cocoloşi [a face muşama] lucrurile, ale cărui simptome le întêlnimŭ pretutindenea unde e vorba de posiţiunea de dreptŭ publicŭ a Ungariei: în fóia oficială, în tractatulŭ de regulare a graniţelorŭ cu România, ba chiar în acte de curtoasiă.

„Aceste simptome" dovedescŭ, că dreptulŭ publicŭ alŭ Ungariei nu se respectă nicĭ aḑĭ, în anulŭ alŭ 13-lea alŭ regimului lui Tisza, deórece nicĭ aḑĭ nu se scie încă, că Ungaria nu e Austria şi că parlamentulŭ ungarŭ nu e celŭ austriacŭ. De aceea interpeléză pe ministru-preşedinte:

1) E autenticŭ textulŭ ce s'a cetitŭ în parlamentulŭ austriacŭ şi care s'a publicatŭ în foile din Viena? 2) Deórece în scrisóre se folosescŭ exprexiunĭ, care stau în contraḑicere cu posiţiunea de dreptŭ publicŭ a ţĕrii, a făcutŭ ministru preşedinte paşĭ, ca în viitorŭ sĕ se evite asemenea erorĭ şi sĕ se respecte posiţiunea de dreptŭ publicŭ a Ungariei în orĭ-ce atingere diplomatică?

Ministru-preşedinte Tisza ḑice că într'altŭ parlamentŭ, înainte d'a interpela într'o astfelŭ de afacere, respectivulŭ deputatŭ 'şĭ-ar fi luatŭ ostenéla sĕ cerceteze, décă e motivŭ de interpelare. Ca rĕspunsŭ, va ceti o scrisóre ce a primit'o la 7 Aprilie (Tisza arată scrisórea) în limba germană, ca sĕ nu se ḑică că'i desfiguréză textulŭ....

Iosef Madarasz: Da ce, nemţesce i-se scrie ministrului preşedinte ungurescŭ?

Ministru-preşedinte Tisza: Ambasadorulŭ germanŭ nu póte scrie nimĕrui unguresce. (Ilaritate mare. Ministrulŭ cetesce scrisórea în originalulŭ nemţescŭ, din care se vede că interpelantulŭ n'are dreptate.) Cum s'a întêmplatŭ, că în ḑiarele din Viena s'a publicatŭ într'altŭ textŭ scrisórea, nu sciu, şi nicĭ nu'mpărtăşescŭ acelŭ conceptŭ alŭ scrisórei... E de doritŭ ca interpelanţii sĕ nu se facă ridiculĭ aducêndŭ în discuţiune lucrurĭ pe care nu le sciu şi despre care nu suntŭ informaţĭ, de suntŭ orĭ nu adevĕrate.

După câtăva vorbăriă, în care Fenyvessy ḑice, că sistemulŭ de cocoloşire între Pesta şi Viena e cunoscutŭ, că „Fóia ordinaţiunilorŭ" din Viena numesce pe fzm. Bauer „ministru de rĕsboiu alŭ imperiului", pe când în fóia oficială unguréscă e numitŭ „ministru comunŭ de rĕsboiu; şi după-ce Tisza rĕspunde că traducerea unguréscă „comunŭ" pentru numirea obicĭnuită în Austria „alŭ imperiului" provine încă dela contele Iuliu Andrassy şi în 1868 a urmatŭ cu consimţĕmêntulŭ lui Deak, — discuţia se închide.

Inchiderea camerelorŭ române.

Ministru-preşedinte Th. Rosetti a cetitŭ Dumineca în Senatŭ şi în Cameră acestŭ mesagiu de închidere a sesiunei:

D-nilorŭ senatorĭ! D-nilorŭ deputaţĭ! Sesiunea ordinară a corpurilorŭ legiuitóre expiră astăḑĭ.

Mulţumită patriotismului d-vóstrĕ, situaţiunea financiară a fostŭ regulată la timpŭ şi serviciile publice vorŭ puté continua mersulŭ normalŭ.

In urma demisionărei cabinetului precedentŭ, se impune noului ministerŭ datoria constituţională de a face apelŭ la ţéră într'unŭ terminŭ câtŭ se póte mai apropiatŭ pentru a se manifesta libera voinţă a alegĕtorilorŭ.

Sunt încredinţatŭ, că prin respectarea ordinei şi prin moderaţiune, ţéra va dovedi şi de astădată deplina maturitate la care este ajunsă, şi preţulŭ ce-l pune pe o dréptă întrebuinţare a libertăţilorŭ publice.

In actuala situaţiă internă guvernulŭ va lua fără întârḑiere şi cu tótă energia mĕsurile reclamate de împrejurărĭ.

Intru acésta sunt în dreptŭ a compta pe sprijinulŭ tuturorŭ ómenilorŭ de bine şi eu apelezŭ la spiritulŭ de concordiă şi de prudenţă pe care România în momentele importante l'a arătatŭ totdéuna cu cea mai mare putere.

D-lor deputaţĭ, înainte de a ne despărţi sĕ ne găsimŭ încă odată uniţĭ în dorinţa cea mai scumpă ce o avemŭ cu toţii, ca sĕ trăiéscă şi sĕ prospere România.

Eu declarŭ sesiunea corpurilorŭ legiuitóre închisă.

Carolŭ.

SCIRILE ḐILEI.

După cum comunică foile ungurescĭ, cererea de nulitate a coredactorului „Gazetei Transilvaniei," Stefanŭ Bobancu, făcută contra sentinţei curţii cu juraţĭ din Cluşiu, a fostŭ respinsă de Curia din Pesta în urma referatului judelui Moriz Tomcsanyi. Prin urmare rĕmâne condamnatŭ la 4 lunĭ arestŭ şi 50 fl. amendă.

* * *

Ḑiarele ungurescĭ spunŭ, că în cerculŭ de recrutare alŭ Sĕcelelorŭ din comitatulŭ Braşovului, din 728 recruţĭ românĭ abia s'au presentatŭ la assentare 52, restulŭ de 675 au fugitŭ. „Pesti Hirlap" ḑice, că popórele din acéstă monarchiă nu mai potŭ suferì armata, din causă că nu se respectă simţulŭ naţionalŭ şi religiosŭ, şi că nu se respectă nicĭ chiar limba elementelorŭ ce constituescŭ armata comună.

Se plângŭ de nerespectarea simţului naţionalŭ, religiosŭ şi a limbei tocmai aceia, carĭ le persecută cumplitŭ la Nemaghiarĭ. Ce ironiă! De altmintrelea lipsa atâtorŭ tinerĭ dela recrutare şi părăsirea vetrei lorŭ e o înfierare a sistemului ungurescŭ de guvernare, care nu lasă în urmă'i decâtŭ nemulţămire şi miseriă.

* * *

Administraţiunea de rĕsboiu va cere dela delegaţiunĭ unŭ creditŭ specialŭ de 52 milióne fl.

* * *

Privitorŭ la colonisarea Ciangăilor pe teritoriul dela Deva „Kolozsvar" scrie, că s'a a ânatŭ acéstă afacere pănă după secerişŭ, pentru ca de o parte sĕ-şĭ isprăvéscă şi Ciangăii acolo, în Bucovina, lucrulŭ câmpului, ér de altă parte sĕ fiă şi „patrioţii" de aicĭ gata spre a-i puté primi cum se cuvine. La Deva se vorŭ colonisa 90 de familii, cărora li-se vorŭ împărţi 1200 jugĕre de pămêntŭ arătorŭ fórte bunŭ, care era proprietatea statului. Fiindcă Ciangăii vorŭ aduce cu ei şi mai mulţĭ copii de şcólă, „Kolozsvar" speră, că autorităţile competente vorŭ mijloci ca la şcóla de statŭ

din Deva sĕ se mai aducă celŭ puținŭ unŭ învĕțătorŭ. La Huedinŭ încă se dice, că se vorŭ colonisa atâția Ciangăi, câțĭ la Deva și în direcțiunea acésta, dice „Kolozsvar," că lucréză cu multŭ zelŭ primarulŭ românŭ (?) de acolo, Danilă György.

Bieții Ciangăi nu sciu ce'i aștéptă! Se vede că n'au datŭ ochĭ cu cei carĭ s'au întorsŭ în Bucovina! Ce privesce pe primarulŭ Danila György alesu-l'au Românii, ca sĕ servéscă uneltirilorŭ de maghiarisare, orĭ sĕ védă de interesele comunei?

* * *

Adunarea deputațilorŭ din Bucuresci a votatŭ proiectulŭ de lege, prin care se acórdă poetului M. Eminescu o pensiune viageră de 250 lei pe lună.

* * *

Minele de aurŭ din Ardealŭ dau mereu marĭ cantitățĭ de aurŭ. Minele din Ruda lângă Bradŭ, ce le esploatéză Harkort, au datŭ dela începutulŭ acestui anŭ resultate, care deschidŭ acționarilorŭ perspectiva de marĭ interese la capitale. Din bortele (găurile) numite ale lui Victor s'au scosŭ dela Ianuarie vr'o 80 chilograme, prin urmare cam 900 de grame pe di în valóre cam de 900 fl. Din aceste borte se vorŭ scóte sigurŭ, timpŭ de mulțĭ anĭ, 40 de tóne pe di. In curêndŭ minele din Radna vorŭ fi deopotrivă cu cele mai bune mine din Ardélŭ, precum suntŭ cele dela Vulcoiu lângă Zlatna și ale lui Laszlo de lângă Bradŭ. In curêndŭ se va începe a se lucra cu mașine americane, ca la cele de mai susŭ, și în minele din Almașu-Mare lângă Zlatna. De asemenea se vorŭ începe în curêndŭ lucrările și în Boița, unde esploatéză o societate engleză.

* * *

Fostulŭ deputatŭ ungurŭ, proprietarulŭ Stefan de Ocskay a fostŭ arestatŭ de poliția din Viena în momentulŭ când sĕ se sue în trenŭ și sĕ plece la Pojunŭ, unde locuesce. In urma interogatorului ce i s'a luatŭ, a fostŭ predatŭ tribunalului. Ocskay e acusatŭ de actrița angagiată în Berlinŭ Alwine Bussetti, cu care elŭ în timpulŭ din urmă a statŭ în intime relațiunĭ, că i-a furatŭ o sumă mare de banĭ.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei."

De sub Măgura, Aprilie 1888.

E lucru sciutŭ, că puternicii din provincia suntŭ aceia, carĭ seducŭ și împingŭ guvernulŭ prin sfaturile și denunțările lorŭ la acte violente și nesocotite în contra naționalitățilorŭ, la însinuările acestora dice d-lŭ Tisza: „Ținuta naționalitățilorŭ e causa, că nu se póte face pentru ele nimicŭ — afară de rĕu — Aceștia suntŭ dospélă tuturorŭ acelorŭ demersurĭ nefericite, ce vinŭ din partea guvernului asupra naționalitățilorŭ. Dér ce au aceștĭ puternicĭ provincialĭ în contra naționalitățilorŭ? Nimicŭ, decâtŭ că-'șĭ temŭ ólele cu carnea de inteligința nemaghiară.

Unŭ nou actŭ de asemenea natură agită spiritele preoțimei și inteligenței române din Sĕlagiu.

Vrednicul protopopŭ și Românŭ bravŭ d-lŭ Teodorŭ Popŭ, încă sub Episcopulŭ de fericită amintire Alexi fŭ denumitŭ în anulŭ 1862 de parochŭ în Ortelecŭ, conferindu-i-se totodată ca filiă Zelăulŭ, care e în imediată apropiere. Aicĭ există preparandiă de statŭ, care dela înființarea ei a fostŭ și este cercetată de tinerotulŭ românŭ, prin urmare era necesarŭ a se îngriji de instrucțiunea acestui tineretŭ în religiunea propriă, care este cea gr. cat. La cererea senatului preparandialŭ, care scia pré bine, că numai bravulŭ protopopŭ amintitŭ e în stare a suplini unŭ golŭ așa de simțitŭ ca acesta, fŭ denumitŭ în a. 1871 prin Veneratulŭ Ordinariatŭ de Gherla ca propunĕtorŭ de religiune la acelŭ institutŭ pe lângă o remunerațiune de 100 florenĭ. Dér vĕdêndŭ, câtŭ de puținŭ pondŭ pune chiar și ministrulŭ instrucțiunei pe unŭ obiectŭ de propunere atâtŭ de însemnatŭ și considerândŭ ca unŭ prețŭ de batjocură suma amintită refusă a primi acestŭ postŭ. Refusă a doua, refusă a treia óră, când în fine i se scrisese dela Gherla, că séu sĕ priméscă. séu sĕ abdică de Ortelecŭ și Zelău, ca sĕ se pótă denumi acolo altŭ preotŭ cu obligațiunea de a propune și religiunea la acelŭ institutŭ. Astfelŭ constrînsŭ primi.

Totŭ din anulŭ 1862 își esercià numitulŭ protopopŭ și dreptulŭ de catechisatorŭ la institutulŭ corecționalŭ din Zelău, ca singurŭ competentŭ, fiind Zelăulŭ o filiă concredută administrării D-sale. La începutŭ, până când acestŭ institutŭ a fostŭ sub supraveghiarea comitatului, primia ca léfă pentru acésta 100 fl., devenindŭ însĕ mai târdiu sub inspecțiunea Tribunalului regescŭ, „puternicii" voiră a-i reduce léfa la 30 fl., dér fiind-că d. protopopŭ refusă a mai propune, i-se statori érășĭ o léfă mai mare, dér totușĭ numai de 80 fl.

Și ce sĕ vedĭ acum? — Denumitŭ și întăritŭ fiindŭ d-lŭ protopopŭ în regulă de singurulŭ forŭ competentŭ, de Măritulŭ Ordinariatŭ, „Măriei Sale" inspectorelui școlarŭ îi trăsnesce prin minte a-lŭ delătura dela preparandiă, ér fisculŭ regescŭ dela catechisarea prinsonierilorŭ, în sensulŭ rescriptului ministerialŭ, alŭ cărui numĕrŭ îlŭ reproducŭ, dér date, argumente și cause — ca'n palmă.

Intru aceea „Măria Sa" inspectorulŭ basatŭ — cum credea elŭ — pe puterea ultimatului sĕu, se pune în têrgŭ pe sub mână cu unŭ altŭ preotŭ, de care, durere!, s'a aflatŭ în diecesa nóstră; însĕ Ilustritatea Sa Episcopulŭ, care n'a sciutŭ nimicŭ din totŭ lucrulŭ, li-au stricatŭ tótă tréba. căcĭ până când „Măria sa" se tocmea cu preotulŭ, nu prea genantŭ, alŭ cărui nume îlŭ retacŭ, Ilustritatea Sa, informatŭ fiindŭ despre tótă afacerea prin d. protopopŭ, care scrisese apriatŭ, că „deórece nicĭ inspectorulŭ, nicĭ fisculŭ, nicĭ Inaltulŭ ministeriu nu l'a pusŭ, nu se consideră a fi delăturatŭ din oficiu de aceștia, ci numai de Ilustritatea Sa Episcopulŭ", care, cu dreptŭ, indignându-se de o așa ingerință, cum e și a „Măriei Sale" inspectorelui, decisă a se propune și mai departe totŭ prin numitulŭ protopopŭ religiunea, indeplinindŭ totodată și catechisarea prinsonierilorŭ și tóte funcțiunile bisericescĭ de mai înainte.

Démnă și vrednică de lăudatŭ e în tótă afacerea acésta ținută Ilustrității Sale Episcopului nostru, care nu numai că nu voiesce a se abate dela dreptulŭ sĕu, în sensulŭ căruia singurŭ dênsului i compete aicĭ dreptulŭ de denumire, ci dogenindŭ pe preotulŭ ușuraticŭ, care pe sub mână întră în têrgŭ cu inspectorele, 'lŭ opresce de a primi propunerea referitorŭ la preparandia din Zelău, și întréga afacere, privindu-o de a Sa, o ia sub scutulŭ și patronarea Sa înaltă!

Și acum sĕ vedemŭ pentru ce óre nu încape în „inima Marielorŭ sale" bravulŭ protopopŭ? Etă causele persecuțiunei:

1. pentru că a luatŭ parte la conferința națională din 1881 ținută în Sibiiu, a fostŭ alesŭ în comisiunea celorŭ 30, carĭ au compusŭ „Memorandulŭ," despre carĭ diceau ei în publicŭ: „toțĭ arŭ fi vrednicĭ de spêndurătóre! 2. Basatŭ pe legea din 1868 a naționalitățilorŭ, ca parochŭ, tóte scrisorile oficióse și estrasele matricularĭ nu voiesce a-le estrada decâtŭ numai românesce. 3. în tóte scrisorile sale oficióse adresate comitelui supremŭ, vice-comitelui, precum și oficiului pretorialŭ și primarialŭ, corespunde numai și numai românesce. 4. Neprimindu-i-se însĕ din partea vicepretorelui 2 acte scrise astfel-ŭ, ér din partea primariului mai multe, dintre carĭ unele, traducêndu-le, sili pe protopopŭ a solvi tacsa traducerei; apelândŭ decĭ în anulŭ trecutŭ ambele cause la vicecomite, acesta, ca sĕ-lŭ pótă obliga pentru totdéuna a scrie ungaresce, 'lŭ declară în comitiva sa cătră ministru ca „felsöbb egyházi hatóság", care este numai episcopulŭ séu consistoriulŭ, și — risum teneatis amici — ministeriulŭ internelorŭ lasă pe locŭ acestŭ argumentŭ! Și în urmă: 6. pentru-că, pe lângă tóte șicăniile și terorisările lorŭ de acestŭ soiu, bravulŭ protopopŭ nu se intimidéză de locŭ, ci încă „îndrăznesce," spre mirarea lorŭ, a ține de 2 orĭ adunărĭ în Stîrciu, unde în ambele, alesŭ de președinte, după-ce delegații venițĭ dela Sibiiu 'șĭ facŭ darea de sémă, protopopulŭ vorbesce fără frică și cu curagiu poporului neputêndu-șĭ îneca indignațiunea față cu demersulŭ alegerilorŭ, nicĭ chiar față în față stândŭ cu "Mariele sale" propretorele și inspectorele de dare Zeitler, carĭ cu cei susŭ amintițĭ suntŭ totŭ de una și aceea-șĭ pănură.

Astfel dér până când unii din puternicii dilei înfrică și teroriséză, alții se geréză chiar și în afacerile și drepturile bisericei nóstre, independente de ale statului, și se silescŭ din rĕsputerĭ, precum se cuvine unorŭ mamelucĭ din cei mai micĭ, prin denunciărĭ la ministeriu a delătura din postulŭ sĕu conferitŭ de Măritulŭ ordinariatŭ pe unulŭ dintre cei mai conscii și bravĭ dintre protopopii noștri.

Indrăsnit-ar fi óre aceștĭ puternicĭ a face asemene cu unŭ preotŭ rom. cat. séu reformatŭ?

Fiindŭ principiele partidelorŭ politice, menite a ferici statulŭ, fórte schimbăciósă, de altă parte învĕțăturile bisericei fiindŭ eterne, probate de a ține la olaltă și ferici omenimea, staturĭ și societățĭ: ingerința orĭ-cărei partide politice domnitóre în jurisdicțiunea bisericei, ce privesce totfelulŭ de funcțiunĭ bisericescĭ, e unulŭ dintre acele lucrurĭ, față cu carĭ trebue sĕ sune din gura bisericei unŭ puternicŭ și nestrămutatŭ „non possumus."

Fără de acésta vomŭ ajunge adĭ mâne ca puterea civilă sĕ ne hierotoniséscă preoțĭ, sĕ-i dispună în funcțiunĭ, ba sĕ ne întocméscă și dogme nouĕ, firesce după placulŭ și folosulŭ sĕu.

Nu pretindemŭ, că în aceste timpurĭ critice autoritățile nóstre bisericescĭ sĕ ne facă politică... Dér și mai puținŭ așteptămŭ, sĕ se facă luntre și punte politicei de di. Liberă trebue sĕ fiă biserica de orĭ-ce umilire rușinătóre. Chiar pentru aceea trebue sĕ-șĭ scie apĕra jurisdicțiunea în cele sufletescĭ față cu orĭ-ce ingerință.

Noi, preoții, așteptămŭ cu nerăbdare, deși cu tótă încrederea, în energia Episcopului nostru, sĕ vedemŭ resultatulŭ acestei cause. Firesce că până atuncĭ prisonierii gr. cat. din Zelău rĕmânŭ fără de mângăere și învĕțătură sufletéscă, potŭ fi nemărturisițĭ și necuminecațĭ pe sântele sĕrbătorĭ; dér ce le pasă urdițorilorŭ acestui actŭ de nisce bieții prisonierĭ, când e vorba sĕ-șĭ facă chefulŭ? **Unŭ preotŭ românŭ.**

Branŭ, în 10 Aprilie 1888.

Binevoițĭ a da locŭ în colonele prețuitei „Gazeta Transilvaniei" unei scurte descrierĭ despre ocupațiunea și starea locuitorilorŭ din fosta comună colectivă Branulŭ — ce astădĭ forméză 10 comune micĭ în urma separărei din an. 1885 — fața de trecutŭ și greutățile nesuportabile ce întêmpină în tóte dilele.

In anulŭ 1850 avea Branulŭ o poporațiune de 12,000 locuitorĭ, toțĭ Românĭ și mai toțĭ economĭ de vite. Aceștĭ economĭ erau împărțițĭ în 57—60 térle marĭ, care numĕrau peste 220,000 de oi, apoi ciredĭ de vacĭ și herghelii de cai, carĭ se țineau la pășune prin bălțile și șesurile României, prin Dobrogea și Bulgaria, de tómna și până primăvéra în luna lui Maiu, când se aduceau la pășunitŭ în munții de lângă frontieră (căcĭ oile nu puteu suferi căldura cea mare la câmpiă), unde le tundeau și le întĕrcau și de aicĭ puteau cu ușurință transporta acasă productele lorŭ, cu unŭ cuvêntŭ puteai dice că Brănenii suntŭ economĭ în tótă puterea cuvêntului. Dela acéstă economiă se bucurau de venite frumóse, așa că nu le păsau când aruncau în buzunarulŭ vre-unui domnŭ. cum era pe atuncĭ, câte câțĭ-va galbinĭ, ca sĕ pótă sta de vorbă cu elŭ și sĕ-șĭ pótă căpĕta nițică dreptate de care aveu lipsă, în fine Brănenii erau în stare a

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(3)

INIMOSULŬ.

Poveste.

N'a trecutŭ câtŭ ai da odată, de două orĭ cu amnariulŭ și peșcele-i aci.

— „Dragŭ domnulŭ meu, ce dorințe ai?" — dice peșcele. „Eu sunt mai marele tuturorŭ neamurilorŭ de peșcĭ, am lăsatŭ cuvêntŭ ca sĕ s'adune într'o clipită de ochĭ peștĭ câtă frundă și érbă, — ce ne poruncescĭ aceea vomŭ face."

Și s'adună, mĕ rogŭ, atâta sumetenie de peșce, de nu'i încăpea lumea. Incătrău te uitai numai de peșcĭ dai cu ochii. — Mai mincinosŭ cine nu crede.

— „Sĕ'mĭ scótețĭ iepele la ivélă, fiă și din inima pămêntului!" — dice Inimosulŭ.

Pe locŭ se împrăștie peșcii în tóte cele patru părțĭ ale lumei și dau de iepe în fundŭ de mare. Se înțelege, c'au trebuitŭ sĕ iase afară, că peșcii le sgândăreau de tóte părțile, de nu era chipŭ sĕ mai pótă sta acolo.

Inimosulŭ le-a aruncatŭ căpĕstrulŭ în capŭ și, urcându-se călare pe una, le duce acasă și le dă babei în sémă.

— „Bine! — dice baba — vomŭ vedé mâne-di, ce are sĕ fie.

Câtŭ veninŭ se adunase în inima ei, singură vĕ póte spune.

Se duce în grajdŭ și dă pe iepe c'o furcă de ferŭ păn'o trecŭ sudorile.

— „Și cum de v'au aflatŭ érășĭ ticălóselorŭ?"

— „Ne-amŭ ascunsŭ stăpână cum am șciutŭ noi mai bine, — ne-amŭ ascunsŭ dreptŭ pe fundŭ de mare, dér n'a fostŭ putință. Au venitŭ la peșcĭ câtŭ frundă și érbă și ne-au eșitŭ de-acolo cu nepusă masă, serăcuțŭ de noi, — c'amŭ ajunsŭ ca nișce oi ale nimĕnui."

— „Mâne-di se venițĭ acasă, îndată ce Inimosulŭ ațipesce. Aflu eu acŭ și de cojoculŭ lui. — M'ațĭ înțelesŭ?"

— „Da, stăpână, te-amŭ înțelesŭ și vomŭ face întocmai!"

Cum e mâne Inimosulŭ ér era cu iepele afară la câmpŭ.

Când simțesce, că are sĕ vină bórea aceea de somnŭ aducĕtóre, — légă capetele căpestrelorŭ de sine și așa sĕ culcă. Iepele însĕ s'au deslegatŭ chitinelușŭ și ușdri păn' acasă.

Pe când se tredesce Inimosulŭ, iepe ca'n palmă.

Ce sĕ se șcie elŭ face? Parulŭ celŭ golŭ îi vine mereu în minte și, fiindŭ asta cea din urmă di din anŭ, se simțesce, par'că nu-i elŭ Inimosulŭ, ci unŭ altulŭ, te mirĭ cine.

— „Han-Tătarŭ m'a făcutŭ sĕ'mĭ punŭ tocmai capulŭ în jocŭ. Pare-mi-se, că nu multŭ o se'mĭ cânte cuculŭ; — își dice elŭ în sine.

De-odată îi vinŭ aminte vorbele vulpei. Scóte cei trei perĭ din straiță și suflă una peste ei.

N'a trecutŭ câtŭ ai da odată, de două orĭ cu amnariulŭ, și vulpea'i aci.

— „Dragŭ domnulŭ meu, ce dorințe ai? — dice. Eu sunt vulpoiulŭ celŭ mare și tare, căpetenia întregului neamŭ. Am lăsatŭ cuvêntŭ ca sĕ se adune într'o clipită de ochĭ câtă frundă și érbă, — ce ne poruncescĭ, aceea vomŭ face."

Și s'adună, mĕ rogŭ, atâta spuză de vulpe, încâtŭ nu le încăpea lumea. Incătrău te uitai, numai de vulpĭ dai cu ochii.

— „Iepele acelea sĕ mi le scóteți la ivélă, fiă și din inima pămêntului. — dice Inimosulŭ.

Pe locŭ mi-se împrășcie ele, vulpile, ca fărina orbului, în tóte cele patru părțĭ ale lumei. Adurmecă ele și află, că iepele suntŭ acasă la baba și anume: hoța de ea le-a schimbatŭ în trei óuĕ, pe carĭ le are sub sine în patŭ, ca și când ar sta sĕ le clocéscă.

Cum aude Inimosulŭ o șcire ca aceea, remâne numai gheață în spate și numai șcia, că pe ce lume este. Avea frică, vedețĭ dumnea-vóstră, dragii moșului, și încă frică, nu glumă.

— „Nu te supĕra, — dice vulpoiulŭ. Baba aceea are 'n podŭ unŭ odorŭ de cocoșŭ, pe care nu l'ar da pe lumea tótă. Noi, vulpile, parte ne vomŭ urca în podŭ, la cocoșŭ, parte vomŭ încungiura casa și omŭ face unŭ tărăboiu, de sĕ se ducă veste și cântecŭ. Cu gălăgia nóstră trebuie s'o sculămŭ de pe óuĕ și s'o scótemŭ afară. Tu, Inimosule, vei sta undeva pitulatŭ și, vĕdêndŭ pe baba eșindŭ, te furișezĭ în casă, pui mâna pe óuĕ, le atingĭ cu căpĕstrulŭ și ai iepele în mână "

Așa și facŭ.

Inimosulŭ își pierde urma sub o covată întórsă cu gura în josŭ, — vulpoiulŭ celŭ bĕtrânŭ și cu câteva mai fără

da dărĭ directe, indirecte, erarialĭ, comunalĭ, cu unŭ cuvêntŭ totŭ ce li-se cerea fără sĕ simţă vr'o lipsă*)

In anulŭ 1857 după conscripţiă numĕra Branulŭ 10.300 locuitorĭ, la anulŭ 1870, 9200 locuitorĭ şi la anulŭ 1880 abia 8000 locuitorĭ, aşa că într'unŭ restimpŭ de 30 anĭ a scădutŭ cu 4000 locuitorĭ, apoi economia s'a redusŭ la nulă, căcĭ abia se mai potŭ afla de presinte vr'o 6—7 tĕrle micĭ cu vr'o 8—10.000 oi, dér şi acestea suntŭ espuse perirei, economia de cai s'a stinsŭ cu totulŭ, cu economia de vite cornute în România abia se mai ocupă unulŭ în totŭ Branul.

Causa nimicirei economiei este strîmtorarea locurilorŭ, împărţirea pămêntului între locuitorii din România, mărimea tacselorŭ de păşunitŭ, oprirea de a mai merge în Dobrogea şi Bulgaria, şi dările ne mai suportabile, apoi rĕsboiulŭ vamalŭ a pusŭ capĕtŭ, fiindŭ bieţii economĭ expuşĭ şicanelorŭ oficianţilorŭ dela frontieră.

Astădĭ mai toţĭ locuitorii brănenĭ îşĭ agonisescŭ pânea de tóte dilele pentru ei şi familiele lorŭ numai prin lucrulŭ mânilorŭ ca dilerĭ, şi unde? nu aicĭ, căcĭ în acestŭ ţinutŭ nicĭ lucru nu se află, ci în România, unde bietulŭ brănénŭ lucră câte 4—5 sĕptĕmanĭ şi vine acasă cu bănişorii ce au câştigatŭ de plătesce darea şi arunculŭ şi cu ce-i mai rĕmâne cumpĕră mălaiu la copii şi éră se duce de unde a venitŭ, şi aşa în continuu este totŭ călĕtorŭ peste graniţă.

Dér şi acésta ar mai merge, décă n'ar fi alte pedecĭ şi mai marĭ, căcĭ spre a se împărtăşi bietulŭ dilerŭ cu unŭ certificatŭ pe 5 dile séu cu paşaportŭ pe unŭ anŭ, trebue mai întâiu sĕ solvéscă darea regiă întrégă şi décă este supusŭ şi la tacsa militară, trebue şi pe acésta sĕ o solvéscă pe doi anĭ înainte, căcĭ la din contră se respinge cu orĭ-ce cerere de cătră oficiulŭ pretorialŭ şi vice-comite, — şi décă împlinescŭ aceste condiţiunĭ, paşapórtele se capĕtă fórte anevoie, cam dela 2—3 lunĭ.

'Ţĭ vine sĕ credĭ dicala poporului de aicĭ „că de când amŭ ajunsŭ sub comitatulŭ Făgăraşului s'au înmulţitŭ greutăţile şi ne-a copleşitŭ sĕrăcia", şi e dreptŭ, căcĭ când Branulŭ se ţinea de comitatulŭ Braşovului, era fórte uşorŭ pentru brănenĭ, căcĭ mergêndŭ la Braşovŭ spre a'şĭ vinde şi cumpĕra cele de lipsă, pe atuncĭ îşĭ isprăveau şi afacerile oficióse ce aveau, şi acésta cu perderea de o di, pe când la Făgăraşŭ trebue sĕ pérdă omulŭ celŭ puţinŭ 3 dile de véră şi numai în acea causă, pentru care este silitŭ a merge, apoi negreşitŭ că spesele suntŭ întreitŭ de marĭ; apoi vrêndŭ cineva a'şĭ cere concesiune pentru construire de firĕstrĕu, piuă, dĕrste ş. a. trebuiă sĕ plătéscă spese comisionalĭ preste 100 fl., cum s'a mai întêmplatŭ, pe când dela Braşovŭ arŭ fi de ajunsŭ 20—30 fl.

Nu este destulŭ că Brănenii plătescŭ o dare directă de preste 16,000 fl., dare indirectă şi competinţe peste 3000 fl. arunc comunalŭ preste 4800 fl., apoi s'a mai pusŭ o sarcină de 4% la fl. de dare, care credŭ că în nicĭ unŭ comitatŭ nu se mai află, de vr'o 3 anĭ solveau Brănenii pentru casa comitatului câte 2%, acum s'au urcatŭ la 3%, şi 1% pentru fondulŭ de pensiunĭ alŭ oficianţilorŭ comitatensĭ, care dau o sumă de 5—600 fl. v. a. în totŭ anulŭ, aşa déră arunculŭ comunalŭ se urcă la 40—50 cr. de florinulŭ de dare, plus 30 cr. ca relutŭ de drumŭ de fiăcare familiă. Apoi sĕ se mai mire cineva că scade şi sĕrăcesce poporulŭ. (Abstragêndŭ dela aceea că eruăriile de fugarĭ de miliţiă, care se facŭ în totŭ anulŭ pro forma cerŭ o sumă de parale, oficianţilorŭ comunalĭ li s'a complicatŭ lucrulŭ prin nouĕ reforme, cu deosebire în administrarea de banĭ, aşa că unŭ bietŭ casarŭ comunalŭ, care este plătitŭ cu 20 fl.—40 fl., este silitŭ sĕ pórte câte 6—7 jurnale, pe când până acum era de ajunsŭ unŭ jurnalŭ de cassă şi altulŭ pentru încassare, de a administra dările ce se cereau fără ca sĕ rĕmână restanţă.)

Cererile séu petiţiunile pentru concesiunĭ industrialĭ şi comercialĭ se respingŭ de oficiile politice, décă se recurézà la oficiulŭ de vice-comite; nu sciu, nu cetesce nimenea recursulŭ şi pertractarea premérsă, séu că referentulŭ nu scie a-lŭ resolva în altŭ modŭ, căcĭ tóte se respingŭ după unŭ calapodŭ; totŭ astfelŭ se urméză şi cu recursele în contra decisiunilorŭ în cause de transgresiunĭ de pădure, de câmpŭ ş. a., cu unŭ cuvêntŭ bietulŭ poporŭ geme sub sarcinile ce dilnicŭ ilŭ gârbovescŭ, fără a'şĭ afla vr'o mângâiere câtŭ de mică.

Din cele până aci arătate se póte deduce, că locuitorii brănenĭ ne mai avêndŭ nicĭ unŭ isvorŭ de câştigŭ şi ne mai fiindŭ în stare a suporta greutăţile ce întêmpină, suntŭ siliţĭ a'şĭ continua emigrarea începută încă de prin anulŭ 1880.

Totŭ ce au pututŭ ţiné Brănenii până astădĭ este moralitatea, de care se bucură şi astădĭ şi carea le-a pututŭ multŭ ajuta.

Unŭ brăneanŭ.

*) Prin unele părţĭ şi astădĭ se mai crede că oficianţii din Branŭ se bucură de venite marĭ şi la orĭ-ce organisare se întrecŭ atarĭ concurenţĭ, nu sciu că astădĭ Brănenii mai n'au după ce bea apă.

Intêmplărĭ diferite.

Răniţĭ. La spitalulŭ civilŭ din Sibiiu 'au adusŭ din comuna Sĕlişte doi ómenĭ greu răniţĭ cu loviturĭ de toporŭ.

Spêndurată. In Turnişorŭ s'a spêndurată în podulŭ grajdului lui George Huber unŭ lucrătorŭ alŭ acestuia anume Toma Popovicĭ, în vêrstă de 74 anĭ. Se dice că s'ar fi sinucisŭ din causa relei tractărĭ ce o suferia dela fiu-sĕu.

Mamă spurcată. La stavilarulŭ morii din Şelimberŭ nisce lucrătorĭ au găsitŭ cadavrulŭ unui copilŭ în vêrstă de 3—4 dile, care, precum a constatatŭ comisiunea de anchetă, a fostŭ anume aruncatŭ în apă. Până acum spurcata mamă n'a fostŭ găsită.

Furtŭ. La 20 Februarie n. s'au furatŭ din casa lui Stefanŭ Manta din Corneştĭ, cu ocasiunea tĕrgului, haine în preţŭ de 50 fl. In urma cercetărilorŭ, s'a descoperitŭ că hainile se află în Crişŭ. De-órece şi acĭ s'au furatŭ din vr'o dece case banĭ, unelte economice, oi, paserĭ, vinŭ ş. a., gendarmii isbutiră sĕ descopere pe hoţĭ, carĭ suntŭ nisce ţiganĭ corturarĭ din Crişŭ şi din altă parte. Hoţii au fostŭ predaţĭ judecătoriei de cercŭ.

Focŭ. In pădurea Hirla în grajdulŭ unui locuitorŭ din Nocrigŭ isbucnindŭ focŭ, au arsŭ, pe lângă alte obiecte, 2 vacĭ şi unŭ viţelŭ, tóte trei vitele ale lui Ionŭ Neamţu din Olţina. Paguba e de 155 fl. Asiguratŭ nu era nimicŭ. — In Dotca suferi locuitorulŭ Ioh. Wagner, în urma unui incendiu, o perdere de 100 fl. In Voila, totŭ în urma unui incendiu, a suferitŭ, locuitorulŭ Hermann Krauss e pagubă de 130 fl.

Scăpatŭ de nenorocire. Trenulŭ de marfă Nr. 351, ce circulă între Sighişóra şi Braşovŭ, a isbitŭ lângă cantonulŭ Nr. 208, unde peste linia ferată trece şoséua, unŭ carŭ sĕcuescŭ încărcatŭ cu lemne. Cărăuşulŭ Samuel Sandor din Agiagfalĕu şi caii sĕi au scăpatŭ cu viéţă.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Pesta, 18 Aprilie. Deputaţii Kaiser şi Zay publică o declaraţiune, care dice că tendinţa ambilorŭ articulĭ din „Kreuzzeitung" involvă unŭ amestecŭ destructivŭ, nechematŭ şi nelealŭ, şi că în nicĭ unŭ casŭ nu se aprobă de totalitatea Sasilorŭ ardelenĭ, căcĭ Sasulŭ consideră totŭ aşa ca şi Maghiarulŭ de o datoriă naţională de onóre a ţiné susŭ, a ocroti şi a apĕra constituţiunea, vada, interesele de viéţă şi pacea internă a statului, care suntŭ unŭ scutŭ alŭ cetăţenilorŭ sĕi, şi nu se vorŭ mai lăsa a fi câştigaţĭ pentru intrigĭ absolutistice. (Kaiser şi Zay suntŭ deputaţĭ saşĭ, dişĭ naţionalĭ, carĭ facŭ parte din oposiţiunea ungurésca. Red).

Berlinŭ, 18 Aprilie. Apariţiunile bronchitice s'au împuţinatŭ în mod însemnatŭ, frigurile au mai slăbitŭ, nóptea a petrecut'o mai bine, starea generală a sănĕtăţii e mulţămitóre. Inainte de amédĭ a ascultatŭ trei sferturĭ de oră raportulŭ lui Albedyll. La amédŭ apăru la ferèstra odăii de lucru şi fu entusiasticŭ salutatŭ de publiculŭ adunatŭ înaintea castelului.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 4 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.57	Vênd.	8.59
Argintŭ românescŭ .	„	8.52	„	8.55
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.05
Lire turcescĭ . . .	„	11.33	„	11.36
Imperialĭ	„	10.33	„	10.36
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	104.50	„	105.50
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 17 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.65
Renta de hârtiă 5%	84.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ terate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	110.25
Bonurĭ rurale ungare	104.40
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.20
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.90
Bonurĭ rurale Transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresců	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ	121.40
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124.80
Renta de hârtiă austriacă	77.90
Renta de argintŭ austriacŭ	80.30
Renta de aurŭ austriacă	110.40
Losurĭ din 1860	133.60
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	863.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	289.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	268.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	$10.05^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	$62.42^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	127.05

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 6 Aprile st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	90.—	91.—
Renta rom. amort. 5% . . .	$92.^3/_4$	93.—
Renta convert. 6%	89.—	89.—
Impr. oraş. Buc. 20 fr. . . .	35.—	36.—
Credit fonc. rural 7% . . .	$104.^1/_4$	104.—
„ „ „ 5% . . .	89.—	89.—
„ „ urban 7%	$102.^1/_4$	$102.^3/_4$
„ „ „ 6%	$95.^1/_4$	96.—
„ „ „ 5%	$85.^1/_2$	86.—
Banca naţ. a Rom. 500 Lei. .	10.15	10.20—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . . .	2.20	2.30—
Ac. de asig. Naţională. . . .	198—	200—
Aurŭ contra bilete de bancă .	$17—^1/_2$	$17^1/_2$
Bancnote austr. contra aurŭ. . .	2.18	2.2

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

---

obrazŭ se urcă în podulŭ casei la cocoşŭ, ér' cele multe încunjiură casa şi dau a schilălui de sĕ te iai de unŭ gândŭ, nu altceva.

Baba din patŭ, cum aude cîrăitulŭ cocoşului, pe care ilŭ avea dragŭ ca lumina ochilorŭ, se ia de unŭ gândŭ.

Ce sĕ fie?!

— „Fugĭ bală dela cocoşŭ, că de esŭ afară te scarmănŭ, fugĭ, că esŭ! — striga baba câtŭ o ţinŭ plumânile.

Vulpoiulŭ celŭ bĕtrânŭ însĕ, de unde! Nicĭ una, nicĭ două, apucă de gâtlanŭ pe cocoşŭ şi dă a'lŭ strînge, încâtŭ se trecuse de glumă. Asta şi baba bine o audea.

Se coborâ din patŭ şi hai pe uşă afară. Cum vede atâta mulţime de vulpĭ, tóte cu dinţii rînjiţĭ, — uită de sine, nevĕdêndŭ pe Inimosulŭ, şi raita în podŭ.

Acesta, câtŭ ai bate în pălmĭ, ese de sub covată şi, întrândŭ în casă, face după cum vulpoiulŭ celŭ bĕtrânŭ ilŭ povăţuise.

— „Na! — dice elŭ cătră babă, aci ţĭ'sŭ iepele. Anulŭ mi l'am împlinitŭ şi dreptŭ simbriă am sĕ capĕtŭ fata."

— „Bine! — respunde baba, ce sta sĕ crepe de mânie, — ai făcutŭ anulŭ cu credinţă, se ţĭ-o alegĭ din tuţĭ-tri, nerocŭlŭ te-a bate."

Décă fata nu'şĭ făcea sgârietura sciută, era peste póte ca s'o brodéscă. Aşa însĕ 'şĭ-a vĕdutŭ visulŭ cu ochii.

Peste nópte dice fata cătră Inimosulŭ:

— „Audĭ bărbăţele, ce dicŭ eu? Noi sĕ facemŭ, ce facemŭ, sĕ ne pierdemŭ urma iute şi degrabă. Mama asta a mea e curatŭ dracŭ împeliţatŭ şi'ţĭ mâncă ea capulŭ, când nicĭ nu visezĭ. De parŭ totŭ nu scapĭ, décă mânemŭ aci; eu aşa dicŭ şi rĕu nu te învĕţŭ, Dumnedeu vede că-i de-asupra"."

— „Sĕ mergemŭ dér puiule, sĕ plecămŭ numai decâtŭ," — dice Inimosulŭ, care nu uitase încă frica de erĭ.

Inainte de a-şĭ lua tălpăşica, fata scuipă de trei orĭ, în trei locurĭ, încuie uşa şi du-te.

Baba se scólă până'n diuă şi hai sĕ vadă de tinerĭ. Când la adecă uşa încuiată. — Hm! multŭ dormŭ! îşĭ dice.

Mai aşteptă câtŭ mai aşteptă şi ér se duce la uşă. Uşa totŭ încuiată. Nu i-se pare, nu, de locŭ.

— „Da voi sculatu-v'aţĭ?" — strigă ea de-afară.

— „Sculatŭ da! — rĕspunde scuipatulŭ de lângă patŭ.

— „Da focŭ făcut'aţĭ?

— „Făcutŭ da! — dise scuipatulŭ de lângă vatră.

— „Da'n casă măturatŭ e?

— Măturatŭ, rĕspunde scuipatulŭ celŭ dela uşă.

„Hm! — Totŭ îi mai lasŭ încă;" — şi se duce baba din nou.

Peste puţinŭ se'ntórce din nou; uşa mereu încuiată. O sparge numai decâtŭ. Când colea, ia tinerii, décă ai de unde!

Se cătrănesce, de nu'şĭ află starea.

— Alŭ dracului 'mĭ-o copseşĭ Inimosule, dér las' pe mine, eu 'ţĭ-s popa! — dice şi se ia la drumŭ pe urma lorŭ.

După-ce merge ea, câtŭ merge, — c'o falcă'n 'naltulŭ ceriului cu alta'n adêncul pământului, étʼo, că'i mai ajunge!

— „Ai! da mĕ şi arde'n druculŭ spatelorŭ, — dice Inimosulŭ; — dragoste! óre ce póte sĕ fiă?".

— „Ui-te înapoi şi vei vedé!

— „Amŭ-i amŭ!" — dice Inimosulŭ. N'o sĕ scăpămŭ nicĭ în gaură de şórece de a ei urgiă."

— „Sĕ ne dămŭ de trei orĭ peste capŭ, apoi ce-a fi de capulŭ nostŭ!" — dice fata.

Ea se face unŭ lacŭ de lapte câtŭ e mai mare, ér elŭ unŭ răţoiu, ce'nota pe lacŭ totŭ în cercurĭ.

Sosesce ceea numai gâfăindŭ şi hai sĕ ademenéscă ea răţoiulŭ cu: ruţa mamii, ruţa, ruţa, dér de unde? Când ea era la o margine, răţoiulŭ la cealaltă, încâtŭ baba şi mai tare se ostenise.

Vĕdêndŭ, că nu merge, se pune sĕ sórbă lacŭlŭ întregŭ. A totŭ bĕutŭ, a totŭ bĕutŭ pân' a plesnitŭ, de-a eşitŭ éraşĭ afară totŭ laptele din ea.

Tinerii se facŭ cum fuseseră şi mai înainte, se'ntorcŭ la curţile babei şi facŭ unŭ ospĕţŭ ca acela, pe unŭ fundŭ de fedeleşŭ de s'a dusŭ veste şi poveste.

Apoi au trăitŭ în pace şi dragoste şi trăiescŭ şi adĭ, — de n'orŭ fi muritŭ.

Mĕ urcaiu pe-o cósă ruginósă
Şi vĕ spuseiu o poveste mincinósă.

Gr. Sima alŭ lui Iónŭ.

52—50

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 şi 15 ḑi a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlii socialĭ, poesii, novele, schiţe, piese teatralĭ ş. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare şi scienţifice cu reflesiune la cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patriă şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieţei; şi preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individiḑilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România şi străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Ḑiarŭ bisericescŭ, scolarŭ şi literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broşurĭ lunare câte de 2½ — 3½ cóle; şi publică portretele şi biografiile archiereilorŭ şi preoţilorŭ mai distinşĭ, precum şi alte portrete şi ilustraţiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între aceştia mulţime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice şi scienţifice-literarĭ; şi în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte şi scirĭ cu preferinţa celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanţii primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUŢU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura şi următórele cărţĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei româneścĭ în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ şi o notiţă istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ şi modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Preţulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţŭ. Preţulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé. Preţulŭ 10 cr.

Hermanŭ şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinŭ Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ. Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu **Cloşca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătênului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii forte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Îndreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ şi recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Preţulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Preţulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Preţulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruţŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ şi din partea ministeriului de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică forte bogată a acestui op — cuprinḑêndŭ compoziţiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referinţele vieţei socialĭ — se póte întrebuinţa cu multŭ folosŭ de cătră preoţĭ, învĕţătorĭ şi alţĭ cărturarĭ românĭ. Preţulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕţătorĭ şi preparanḑĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ forte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânḑă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ şi spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.